

Mat

Chapter 10

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν
Lan sasampunipun-nimbali - kalih-welas siswa Panjenenganipun, maringi
[G2532](#) [G4341](#) [G3588](#) [G1427](#) [G3101](#) [G0846](#) [G1325](#)
αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν
dhumateng-piyambakipun-sedaya pangwaos roh najis, supados nundhung
[G0846](#) [G1849](#) [G4151](#) [G0169](#) [G5620](#) [G1544](#)
αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
punika, lan nyarasaken sadaya sesakit lan sadaya sakit.
[G0846](#) [G2532](#) [G2323](#) [G3956](#) [G3554](#) [G2532](#) [G3956](#) [G3119](#)

Gusti Yesus tumuli nimbali sakabate rolas sarta padha diparingi panguwasa nundhungi dhemit lan marasake sarupaning lelara lan sarupaning memala.

- 2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα:
- nanging kalih-welas rasul - namanipun punika makaten:
[G3588](#) [G1161](#) [G1427](#) [G0652](#) [G3588](#) [G3686](#) [G1510](#) [G3778](#)
πρῶτος Σίμων, ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς
ingkang-sepisan Simon, ingkang-kasebut Pétrus, lan Andréas, ingkang-sadhèrèk
[G4413](#) [G4613](#) [G3588](#) [G3004](#) [G4074](#) [G2532](#) [G0406](#) [G3588](#) [G0080](#)
αὐτοῦ; καὶ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ
piyambakipun; lan Yakobus ingkang- - Zebédéus, lan Yohanes ingkang-
[G0846](#) [G2532](#) [G2385](#) [G3588](#) [G3588](#) [G2199](#) [G2532](#) [G2491](#) [G3588](#)
ἀδελφὸς αὐτοῦ;
sadhèrèk piyambakipun;
[G0080](#) [G0846](#)

Dene jenenge para rasul rolas mau mangkene: Kang dhisik Simon kang karan Petrus, lan Andreas sadulure, Yakobus anake Zebedheus, lan Yokanan sadulure,

- 3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος; Θωμᾶς, καὶ Μαθθαῖος ὁ τελώνης;
Filipus, lan Bartoloméus; Tomas, lan Matéus ingkang-juru-pajeg;
[G5376](#) [G2532](#) [G0918](#) [G2381](#) [G2532](#) [G3156](#) [G3588](#) [G5057](#)
Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖος;
Yakobus ingkang- - Alféus, lan Tadéus;
[G2385](#) [G3588](#) [G3588](#) [G0256](#) [G2532](#) [G2280](#)

Filipus lan Bartolomeus, Tomas lan Mateus juru-mupubeya, Yakobus anake Alfeus, lan Tadeus,

- 4 Σίμων ὁ Καναναῖος, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ
Simon ingkang-tiyang-Kananéa, lan Yudas ingkang- Iskariot, ingkang- ugi
[G4613](#) [G3588](#) [G2581](#) [G2532](#) [G2455](#) [G3588](#) [G2469](#) [G3588](#) [G2532](#)
παραδοῦς αὐτόν.
ngulungaken Panjenenganipun.
[G3860](#) [G0846](#)

Simon wong Zelot lan Yudas Iskariot, kang ngulungake Gusti Yesus.

- 5 Τούτους τούς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς,
 Tiyang-kalih-welas-punika - kalih-welas kautus - Gusti-Yésus,
[G3778](#) [G3588](#) [G1427](#) [G0649](#) [G3588](#) [G2424](#)
- παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν
 sasampunipun-ndhawuhi dhumateng-piyambakipun-sedaya, ngandika, Dhateng margi
[G3853](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1519](#) [G3598](#)
- ἔθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε;
 tiyang-kapir sampun tindak, lan dhateng kutha tiyang-Samaria sampun mlebet;
[G1484](#) [G3361](#) [G0565](#) [G2532](#) [G1519](#) [G4172](#) [G4541](#) [G3361](#) [G1525](#)

Wong rolas mau padha diutus dening Gusti Yesus sarta diparingi piweling mangkene: “Kowe aja padha nyimpang menyang ing dalane wong kapir lan aja lumebu ing kuthane wong Samaria,

- 6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα
 tindaka nanging langkung dhateng - wedhus - ingkang-kesasar
[G4198](#) [G1161](#) [G3123](#) [G4314](#) [G3588](#) [G4263](#) [G3588](#) [G0622](#)
- οἴκου Ἰσραήλ.
 saking-griya Israèl.
[G3624](#) [G2474](#)

nanging luwih becik padha maranana wedhus-wedhuse Banisrael kang padha katriwal.

- 7 πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες, ὅτι Ἦγγικεν ἡ βασιλεία τῶν
 nalika-tindak nanging nggelaraken, ngandika, bilih Sampun-celak - Kratoning -
[G4198](#) [G1161](#) [G2784](#) [G3004](#) [G3754](#) [G1448](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#)
- οὐρανῶν.
 Swarga.
[G3772](#)

Padha mangkata lan padha memulanga mangkene: Kratoning Swarga wus cedhak.

- 8 ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια
 tiyang-sakit sarasna, tiyang-pejah wungokna, tiyang-kusta sucekna, dhemit
[G0770](#) [G2323](#) [G3498](#) [G1453](#) [G3015](#) [G2511](#) [G1140](#)
- ἐκβάλλετε; δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.
 tundhungna; cuma-cuma panjenengan-sampun-tampi, cuma-cuma paringna.
[G1544](#) [G1432](#) [G2983](#) [G1432](#) [G1325](#)

Wong lara padha warasna, wong mati tangekna, biraten najise wong lara budhugen; dhemit-dhemit padha tundhungana. Kowe padha nampani kanthi lelahanan, mulane wenehna kanthi lelahanan uga.

- 9 Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν
 Sampun nggadha emas, lan-ugi-mboten perak, lan-ugi-mboten tembaga
[G3361](#) [G2932](#) [G5557](#) [G3366](#) [G0696](#) [G3366](#) [G5475](#)
- εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν,
 wonten-ing - sabuk panjenengan,
[G1519](#) [G3588](#) [G2223](#) [G4771](#)

Aja padha nggawa emas utawa salaka lan tembaga ana ing sabukmu.

- 10 μὴ πῆραν εἰς ὄδον, μὴδὲ δύο χιτῶνας, μὴδὲ
 sampun kanthong kangge lampah, lan-ugi-mboten kalih jubah, lan-ugi-mboten
[G3361](#) [G4082](#) [G1519](#) [G3598](#) [G3366](#) [G1417](#) [G5509](#) [G3366](#)
- ὑποδήματα, μὴδὲ ῥάβδον: ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τῆς
 srandhal, lan-ugi-mboten teken: pantes amargi - tiyang-nyambut-damel -
[G5266](#) [G3366](#) [G4464](#) [G0514](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2040](#) [G3588](#)
- τροφῆς αὐτοῦ.
 tedhanipun piyambakipun.
[G5160](#) [G0846](#)

| Aja padha nggawa sangu kanggo ana ing dalan; aja nggawa kotang rangkep utawa trumpah. Sabab wong nyambut gawe iku wus sapantese yen tanpa pituwas.

- 11 εἰς ἦν δ' ἄν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε
 dhateng pundi nanging kémawon kutha utawi désa panjenengan-mlebet, takona
[G1519](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G4172](#) [G2228](#) [G2968](#) [G1525](#) [G1833](#)
- τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν, κὰκεῖ μείνατε ἕως
 sinten wonten-ing ngriku ingkang-pantes punika, lan-wonten-ing-ngriku manggen ngantos
[G5101](#) [G1722](#) [G0846](#) [G0514](#) [G1510](#) [G2546](#) [G3306](#) [G2193](#)
- ἄν ἐξέλθητε.
 kémawon panjenengan-medal.
[G0302](#) [G1831](#)

| Manawa kowe lumebu ing kutha utawa ing desa, nitik-nitika wong kang pantes, banjur nginepa ana ing kono nganti salungamu.

- 12 εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν.
 nalika-mlebet nanging dhateng - griya, ulukna-salam punika.
[G1525](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#) [G0782](#) [G0846](#)

| Manawa kowe lumebu ing omahe wong, ulukana salam.

- 13 καὶ ἐὰν μὲν ἦ ἢ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἢ εἰρήνη
 lan menawi pancèn punika - griya pantes, rawuha - tentrem-rahayu
[G2532](#) [G1437](#) [G3303](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3614](#) [G0514](#) [G2064](#) [G3588](#) [G1515](#)
- ὑμῶν ἐπ' αὐτήν; ἐὰν δὲ μὴ ἦ ἀξία, ἢ
 panjenengan wonten-ing punika; menawi nanging mboten punika pantes, -
[G4771](#) [G1909](#) [G0846](#) [G1437](#) [G1161](#) [G3361](#) [G1510](#) [G0514](#) [G3588](#)
- εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω.
 tentrem-rahayu panjenengan dhateng panjenengan kawangsula.
[G1515](#) [G4771](#) [G4314](#) [G4771](#) [G1994](#)

| Manawa pantes anggone nampani, salammu tumanduka ing kono, nanging manawa ora, salammu balia marang kowe maneh.

- 14 καὶ ὅς ἄν μὴ δέξεται ὑμᾶς, μὴδὲ ἀκούσῃ τοὺς
 lan sinten kémawon mboten nampi panjenengan, lan-ugi-mboten mirengaken -
[G2532](#) [G3739](#) [G0302](#) [G3361](#) [G1209](#) [G4771](#) [G3366](#) [G0191](#) [G3588](#)
- λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως
 pangandika panjenengan, nalika-medal saking-njawi - griya utawi - kutha
[G3056](#) [G4771](#) [G1831](#) [G1854](#) [G3588](#) [G3614](#) [G2228](#) [G3588](#) [G4172](#)
- ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.
 punika, kebuta - lebu saking- suku panjenengan.
[G1565](#) [G1621](#) [G3588](#) [G2868](#) [G3588](#) [G4228](#) [G4771](#)

Dene yen ana wong sing ora nampani kowe lan ora ngrungokake tembungmu, endang lungaa lan metua saka ing omah utawa ing kutha kono, sarta ketabna lebune sikilmu.

- 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῆ
saestu Aku-ngandika dhumateng-panjenengan, langkung-èntheng badhé-dados bumi
[G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0414](#) [G1510](#) [G1093](#)
- Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει
Sodom lan Gomora wonten-ing dinten pangadilan, tinimbang - kutha
[G4670](#) [G2532](#) [G1116](#) [G1722](#) [G2250](#) [G2920](#) [G2228](#) [G3588](#) [G4172](#)
- ἐκεῖνη.
punika.
[G1565](#)

Satemene pituturKu marang kowe: Besuk ing dina pangadilan kang sinangga dening Sodom lan Gomora bakal luwih entheng katimbang karo kutha mau.”

- 16 Ἴδου, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ
Lah, Aku ngutus panjenengan kados wedhus wonten-ing tengah-tengahing
[G3708](#) [G1473](#) [G0649](#) [G4771](#) [G5613](#) [G4263](#) [G1722](#) [G3319](#)
- λύκων: γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἶ
ajag: dadosa mila wicaksana kados - ula, lan bersih kados -
[G3074](#) [G1096](#) [G3767](#) [G5429](#) [G5613](#) [G3588](#) [G3789](#) [G2532](#) [G0185](#) [G5613](#) [G3588](#)
- περιστεραί.
dara.
[G4058](#)

“Lah kowe padha daklakokake kayadene wedhus gembel menyang ing satengahing asu ajag, mulane sing ngati-ati kaya ula lan sing bares kaya manuk dara.

- 17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων; παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς
Waspada nanging saking - tiyang; badhé-ngulungaken amargi panjenengan
[G4337](#) [G1161](#) [G0575](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3860](#) [G1063](#) [G4771](#)
- εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν,
dhateng mahkamah, lan wonten-ing - sinagogé-sinagogé piyambakipun-sedaya,
[G1519](#) [G4892](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G0846](#)
- μαστιγώσουσιν ὑμᾶς;
badhé-nyambuk panjenengan:
[G3146](#) [G4771](#)

Nanging sing waspada marang wong kabeh; sabab ana kang bakal ngladekake kowe marang pradata agama, kang banjur nyapu kowe ana ing papan-papan pangibadahe.

- 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ, καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε,
lan wonten-ing-ngajeng guphèrnur nanging, lan raja panjenengan-badhé-kakajeng
[G2532](#) [G1909](#) [G2232](#) [G1161](#) [G2532](#) [G0935](#) [G0071](#)
- ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς
kérana Aku, dados paseksi dhumateng-piyambakipun-sedaya lan -
[G1752](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3142](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#)
- ἔθνεσιν.
bangsa-bangsa.
[G1484](#)

Lan marga saka Aku kowe bakal padha diirid menyang ngarsane para kang padha ngasta panguwasa lan para ratu, minangka paseksi tumrap wong-wong mau lan tumrap para wong kapir.

19 ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε
 manawi nanging piyambakipun-sedaya-ngulungaken panjenengan, sampun kuwatos
[G3752](#) [G1161](#) [G3860](#) [G4771](#) [G3361](#) [G3309](#)

πῶς ἢ τί λαλήσητε: δοθήσεται γὰρ
 kados-pundi utawi menapa panjenengan-badhé-ngandika: badhé-dipun-paringi amargi
[G4459](#) [G2228](#) [G5101](#) [G2980](#) [G1325](#) [G1063](#)

ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί
 dhumateng-panjenengan wonten-ing punika - wekdal menapa
[G4771](#) [G1722](#) [G1565](#) [G3588](#) [G5610](#) [G5101](#)

λαλήσητε.
 panjenengan-badhé-ngandika.
[G2980](#)

Anadene manawa kowe padha kalakon diladekake, aja padha sumelang ing bab kapriye lan apa kang bakal kok aturake, amarga iku kabeh sanalika iku uga bakal kaparingake marang kowe.

20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ
 sanes amargi panjenengan punika ingkang-ngandika, nanging - Roh -
[G3756](#) [G1063](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2980](#) [G0235](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#)

Πατὴρ ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.
 Rama panjenengan ingkang-ngandika wonten-ing panjenengan.
[G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2980](#) [G1722](#) [G4771](#)

Awit dudu kowe kang caturan, nanging Rohe Ramamu kang ngandika lumantar kowe.

21 παραδώσει δὲ ἀδελφός, ἀδελφὸν εἰς θάνατον; καὶ πατήρ,
 badhé-ngulungaken nanging sadhèrèk, sadhèrèk dhateng péjah; lan rama,
[G3860](#) [G1161](#) [G0080](#) [G0080](#) [G1519](#) [G2288](#) [G2532](#) [G3962](#)

τέκνον. καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
 anak. Lan badhé-mbalela para-anak dhateng tiyang-sepuh, lan badhé-mejèhi
[G5043](#) [G2532](#) [G1881](#) [G5043](#) [G1909](#) [G1118](#) [G2532](#) [G2289](#)

αὐτούς,
 piyambakipun-sedaya.
[G0846](#)

Sadulur bakal masrahake padha sadulur marang paukuman pati, samono uga bapa masrahake anake, lan anak-anak bakal padha ngwaneni wong-tuwane lan banjur dipateni.

22 καὶ ἔσεσθε μισοῦμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ
 lan panjenengan-badhé-dados ingkang-dipun-sengiti dening sedaya-tiyang kérana -
[G2532](#) [G1510](#) [G3404](#) [G5259](#) [G3956](#) [G1223](#) [G3588](#)

ὄνομά μου; ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὔτος
 asma Kula; ingkang-nanging sabar-tumeka ngantos pungkasan, punika
[G3686](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1161](#) [G5278](#) [G1519](#) [G5056](#) [G3778](#)

σωθήσεται.
 badhé-kaluwaran.
[G4982](#)

Lan kowe bakal disengiti ing wong kabeh marga saka Aku; nanging sing sapa mantep tumeka ing wekasan, bakal slamet.

23	ὅταν manawi G3752	δὲ nanging G1161	διώκωσιν dipun-oyak G1377	ὑμᾶς panjenengan G4771	ἐν wonten-ing G1722	τῇ - G3588	πόλει kutha G4172	ταύτη, runika, G3778	φεύγετε mèlajar G5343
	εἰς dhateng G1519	τὴν - G3588	ἑτέραν sanès; G2087	ἀμὴν saestu G0281	γὰρ amargi G1063	λέγω Aku-ngandika G3004	ὑμῖν, dhumateng-panjenengan, G4771		οὐ mboten G3756
	μὴ mboten G3361	τελέσητε badhé-rampung G5055	τὰς - G3588	πόλεις kutha-kutha G4172	τοῦ - G3588	Ἰσραὴλ, Israèl, G2474	ἕως ngantos G2193	«ἂν» kékawon G0302	ἔλθη rawuh G2064
	ὁ - G3588	Υἱὸς Putraning G5207	τοῦ - G3588	ἀνθρώπου. Manungsa. G0444					

Manawa kowe dikaniaya ana ing sawijining kutha, padha ngungsia menyang kutha liyane; awit satemene Aku pitutur marang kowe: Sadurunge kowe ndlajahi kutha-kutha Israel kempot, Putraning Manungsa wus rawuh.

24	Οὐκ Mboten G3756	ἔστιν wonten G1510	μαθητῆς siswa G3101	ὑπὲρ ngungkuli G5228	τὸν - G3588	διδάσκαλον, guru, G1320	οὐδὲ lan-ugi-mboten G3761	δοῦλος abdi G1401
	ὑπὲρ ngungkuli G5228	τὸν - G3588	κύριον bendara G2962	αὐτοῦ. piyambakipun. G0846				

Mungguh sakabat iku ora ngungkuli gurune, utawa abdi iya ora ngungkuli bandarane.

25	ἄρκετον cekap G0713	τῷ dhateng- G3588	μαθητῆ siswa G3101	ἵνα supados G2443	γένηται dados G1096	ὡς kados G5613	ὁ - G3588	διδάσκαλος guru G1320	αὐτοῦ, piyambakipun, G0846
	καὶ lan G2532	ὁ - G3588	δοῦλος abdi G1401	ὡς kados G5613	ὁ - G3588	κύριος bendara G2962	αὐτοῦ. piyambakipun. G0846	εἰ menawi G1487	τὸν - G3588
	οἰκοδεσπότην ingkang-dados-bendara-griya G3617		Βεελζεβούλ Béèlzebul G0954	ἐπεκάλεισαν, dipun-sebut, G1941	πόσω punapa-malih G4214	μᾶλλον langkung G3123	τοὺς - G3588		
	οἰκιακοὺς tiyang-segriya G3615	αὐτοῦ? piyambakipun? G0846							

Tumrapping sakabat wus cukup, yen nganti nemu lelakon padha kaya gurune, lan tumrap abdi, yen nemu lelakon padha kaya bandarane. Manawa kang duwe omah disebut Beelzebul, apa maneh brayate saomah.

26	μὴ sampun G3361	οὖν mila G3767	φοβηθῆτε ajrih G5399	αὐτούς; piyambakipun-sedaya; G0846	οὐδὲν mboten-wonten G3762	γὰρ amargi G1063	ἔστιν wonten G1510	
	κεκαλυμμένον ingkang-katuturi G2572	ὃ ingkang G3739	οὐκ mboten G3756	ἀποκαλυφθήσεται, badhé-kabikak, G0601	καὶ lan G2532	κρυπτόν singèn G2927	ὃ ingkang G3739	οὐ mboten G3756
	γνωσθήσεται. badhé-kasumerepan. G1097							

Mulane wong iku aja padha kokwedeni, awit ora barang kang kasasaban, kang ora bakal kawiyak, lan ora ana barang kang kadhelikake, kang bakal ora kaweruhan.

- 27 ὁ λέγω ὑμῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε
 menapa Aku-ngandika dhumateng-panjenengan wonten-ing - pepeteng, andikakna
[G3739](#) [G3004](#) [G4771](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4653](#) [G3004](#)
- ἐν τῷ φωτί; καὶ ὁ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε,
 wonten-ing - pepadhang; lan menapa dhateng - kuping panjenengan-mireng,
[G1722](#) [G3588](#) [G5457](#) [G2532](#) [G3739](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3775](#) [G0191](#)
- κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.
 gelaraken wonten-ing - pèngèrèn-griya.
[G2784](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1430](#)

Apa kang Dakpitudurake ana ing petengan, iku kandhakna ana ing padhangan; lan apa kang kokrungokake kanthi bisik-bisik, iku padha wartakna saka ing payon-payon.

- 28 καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ
 lan sampun ajrih saking - ingkang-mejèhi - badan, - nanging
[G2532](#) [G3361](#) [G5399](#) [G0575](#) [G3588](#) [G0615](#) [G3588](#) [G4983](#) [G3588](#) [G1161](#)
- ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι; φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον τὸν
 nyawa mboten saged mejèhi; ajriha nanging langkung -
[G5590](#) [G3361](#) [G1410](#) [G0615](#) [G5399](#) [G1161](#) [G3123](#) [G3588](#)
- δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γέννη.
 ingkang-saged ugi nyawa lan badan ngrisak wonten-ing naraka.
[G1410](#) [G2532](#) [G5590](#) [G2532](#) [G4983](#) [G0622](#) [G1722](#) [G1067](#)

Aja wedi marang wong-wong kang bisa mateni raga, nanging ora bisa mateni nyawa, aluwung wedia marang Panjenengane, kang bisa ngrusak karo-karone ana ing naraka, iya jiwamu iya ragamu.

- 29 οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται? καὶ ἐν ἑξ
 punapa-sanes kalih peksi-cicing satunggal-sèn dipun-sadé? lan satunggal saking
[G3780](#) [G1417](#) [G4765](#) [G0787](#) [G4453](#) [G2532](#) [G1520](#) [G1537](#)
- αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ Πατρὸς
 punika mboten badhé-dhèlék dhateng - bumi, tanpa-pikayunan - Rama
[G0846](#) [G3756](#) [G4098](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G0427](#) [G3588](#) [G3962](#)
- ὑμῶν.
 panjenengan.
[G4771](#)

Manuk glathik loro apa ora mung payu saasaron? Ewadene siji bae ora ana kang tiba ing lemah, yen ora saka karsane Ramamu.

- 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημένοι
 panjenengan nanging ugi - rambut - mustaka sadaya sampun-dipun-ètang
[G4771](#) [G1161](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2359](#) [G3588](#) [G2776](#) [G3956](#) [G0705](#)
- εἰσίν.
 punika.
[G1510](#)

Mangka kowe iku, malah dalasan rambutmu wus padha dietung kabeh.

- 31 μὴ οὖν φοβεῖσθε; πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.
 sampun mila ajrih; kathah peksi-cicing langkung-aji panjenengan.
[G3361](#) [G3767](#) [G5399](#) [G4183](#) [G4765](#) [G1308](#) [G4771](#)

Mulane aja padha wedi, amarga ajimu iku ngluwahi manuk nglathik pirang-pirang.

- 32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἑμοὶ ἔμπροσθεν τῶν
 Sadaya mila sinten badhé-ngakeni wonten-ing Aku wonten-ing-ngajeng -
[G3956](#) [G3767](#) [G3748](#) [G3670](#) [G1722](#) [G1473](#) [G1715](#) [G3588](#)
- ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ
 tiyang, badhé-ngakeni Aku-ugi wonten-ing piyambakipun wonten-ing-ngajeng -
[G0444](#) [G3670](#) [G2504](#) [G1722](#) [G0846](#) [G1715](#) [G3588](#)
- Πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 Rama Kula - wonten-ing - Swarga.
[G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

Saben wong kang ngakoni Aku ana ing ngarepaning manungsa, iku iya bakal Dakakoni ana ing ngarsane RamaKu kang ana ing swarga.

- 33 ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
 sinten nanging kémawon nyelàki Aku wonten-ing-ngajeng - tiyang,
[G3748](#) [G1161](#) [G0302](#) [G0720](#) [G1473](#) [G1715](#) [G3588](#) [G0444](#)
- ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ
 badhé-nyelàki Aku-ugi piyambakipun wonten-ing-ngajeng - Rama Kula -
[G0720](#) [G2504](#) [G0846](#) [G1715](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#)
- ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 wonten-ing - Swarga.
[G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

Nanging sing sapa nyelaki Aku ana ing ngarepaning manungsa, iku iya bakal Dakselaki ana ing ngarsane RamaKu kang ana ing swarga.”

- 34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν;
 Sampun nginten bilih Aku-rawuh mbeta tentrem-rahayu dhateng - bumi;
[G3361](#) [G3543](#) [G3754](#) [G2064](#) [G0906](#) [G1515](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#)
- οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.
 mboten Aku-rawuh mbeta tentrem-rahayu, nanging pedhang.
[G3756](#) [G2064](#) [G0906](#) [G1515](#) [G0235](#) [G3162](#)

“Kowe aja padha ngira, yen tekaKu nggawa pirukun ana ing bumi. TekaKu iku ora nggawa pirukun nanging pedhang.

- 35 ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρός αὐτοῦ, καὶ
 Aku-rawuh amargi mecrah tiyang nglawan - rama piyambakipun, lan
[G2064](#) [G1063](#) [G1369](#) [G0444](#) [G2596](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G2532](#)
- θυγατέρα κατὰ τῆς μητρός αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς
 anak-èstri nglawan - ibu piyambakipun, lan mantu-èstri nglawan -
[G2364](#) [G2596](#) [G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3565](#) [G2596](#) [G3588](#)
- πενθερᾶς αὐτῆς.
 maratuwa-èstri piyambakipun.
[G3994](#) [G0846](#)

Sabab tekaKu iku njalari wong crah karo bapakne, anak wadon karo embokne; mantu wadon karo embokne maratuwa,

- 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.
 lan mêngsah - tiyang inggih-punika- tiyang-segriya piyambakipun.
[G2532](#) [G2190](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G3615](#) [G0846](#)

lan wong bakal dimungsuh dening wong-wong kang nunggal saomah kabeh.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος;
 Ingkang- tresna rama utawi ibu ngungkuli Aku, mboten punika Kula pantes;
[G3588](#) [G5368](#) [G3962](#) [G2228](#) [G3384](#) [G5228](#) [G1473](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1473](#) [G0514](#)

καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστιν μου
 lan ingkang- tresna putra utawi anak-èstri ngungkuli Aku, mboten punika Kula
[G2532](#) [G3588](#) [G5368](#) [G5207](#) [G2228](#) [G2364](#) [G5228](#) [G1473](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1473](#)

ἄξιος.
 pantes.
[G0514](#)

Sing sapa nresnani bapa utawa biyunge nganti ngungkuli Aku, iku ora pantes tumraping Aku, lan sing sapa nresnani anake lanang utawa wadon ngungkuli Aku, iku ora pantes tumraping Aku.

38 καὶ ὅς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ
 lan sinten mboten mendhet - salib piyambakipun lan ndhèrèk
[G2532](#) [G3739](#) [G3756](#) [G2983](#) [G3588](#) [G4716](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0190](#)

ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος.
 wonten-ing-wingking Kula, mboten punika Kula pantes.
[G3694](#) [G1473](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1473](#) [G0514](#)

Sing sapa ora manggul salibe lan ngetut-buri marang Aku, iku ora pantes tumraping Aku.

39 ὁ εὐρών τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν; καὶ ὁ
 ingkang- manggih - nyawa piyambakipun badhé-kècalan punika; lan ingkang-
[G3588](#) [G2147](#) [G3588](#) [G5590](#) [G0846](#) [G0622](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#)

ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν.
 kècalan - nyawa piyambakipun kèrana Aku badhé-manggih punika.
[G0622](#) [G3588](#) [G5590](#) [G0846](#) [G1752](#) [G1473](#) [G2147](#) [G0846](#)

Sing sapa ngeman nyawane, bakal kelangan nyawane, lan sing sapa kelangan nyawane marga saka Aku, iku bakal nampani nyawane.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται; καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος,
 Ingkang- nampi ranjenengan, Aku nampi; lan ingkang- Aku nampi,
[G3588](#) [G1209](#) [G4771](#) [G1473](#) [G1209](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1473](#) [G1209](#)

δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.
 nampi - ingkang-ngutus Aku.
[G1209](#) [G3588](#) [G0649](#) [G1473](#)

Sing sapa nampani kowe, iku dadi Aku sing ditampani. Lan sing sapa nampani Aku, iku dadi nampani kang ngutus Aku.

41 ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου
 ingkang- nampi nabi wonten-ing asma nabi, opah nabi
[G3588](#) [G1209](#) [G4396](#) [G1519](#) [G3686](#) [G4396](#) [G3408](#) [G4396](#)

λήμψεται; καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου,
 badhé-tampi; lan ingkang- nampi tiyang-mursid wonten-ing asma tiyang-mursid,
[G2983](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1209](#) [G1342](#) [G1519](#) [G3686](#) [G1342](#)

μισθὸν δικαίου λήμψεται.
 opah tiyang-mursid badhé-tampi.
[G3408](#) [G1342](#) [G2983](#)

Sing sapa nampani nabi marga saka anggongone dadi nabi, bakal tanpa pituwasing nabi, lan sing sapa nampani wong mursid, marga saka anggongone mursid, bakal tanpa pituwasing wong mursid.

42	καὶ lan	ὅς sinten	ἄν kémawon	ποτίση maringi-ngombè	ἕνα satunya	τῶν saking-	μικρῶν alit	τούτων punika	ποτήριον gelas
	G2532	G3739	G0302	G4222	G1520	G3588	G3398	G3778	G4221
	ψυχροῦ, toya-adhem,	μόνον namung	εἰς wonten-ing	ὄνομα asma	μαθητοῦ, siswa,	ἀμῆν saestu	λέγω Aku-ngandika		
	G5593	G3440	G1519	G3686	G3101	G0281	G3004		
	ὑμῖν, dhumateng-panjenengan,		οὐ mboten	μή mboten	ἀπολέση badhé-kècalan	τὸν -	μισθὸν opah	αὐτοῦ. piyambakipun.	
	G4771		G3756	G3361	G0622	G3588	G3408	G0846	

Apadene sing sapa awèh banyu kang seger marang salah sawijining wong cilik iki sanadyana mung sacangkir, marga iku sakabatKu, Aku pitutur marang kowe satemene: wong iku mesthi bakal tanpa pituwase.”